ALMATRET
LA GARBINADA
Juny del 2005 . NÚMERO 23
BUTLLETÍ PERIÒDIC D'ALMATRET

Plaça Major d'Almatret.
Finals del segle XIX, principis del segle XX.

En aquest exemplar :

Opinió
L'Ajuntament informa, Salut
Altres notícies, curiositats...

EDITORIAL

El fet que ara, després de tants anys, ens retornin la creu que va presidir la plaça major del poble, i que tot i estar exposada en un plaça de BCN, sempre hem considerat nostra, fa que els raonaments per sustentar que els papers de Salamanca d'origen català no retornin a Catalunya, siguin incoherents.

Aquests documents, cartes, llibres... van ser espoliats durant la guerra civil espanyola, i ho continuen fent, ja que mai han tornat on pertanyen.

Són molts els motius que en una guerra donen lloc a les injustícies que desafortunadament ens estem acostumant a veure, a tots ens són evidents, però tot allò que d'alguna manera pot seguir un raonament si es viu en el marc d'una guerra, perd tots els seus límits després de 66 anys de pau, és a dir, el fet de que es robessin fa 66 anys no eximeix de culpa, i perpetuar l'estat en que van quedar les coses dona continuïtat al arguments que es mantenien llavors, no deixen passar pàgina, no es reconeixen barbàries, culpes, no es compensa els damnificats, es perpetua una injustícia.

Hi ha famílies que estan esperant el que es va robar de les biblioteques dels seus pares, i ho esperen perquè son seus, i formen part de la seva història, dels seus records, i ho esperen perquè no ho van vendre, perquè no ho van cedir per a exposar, perquè se'ls van endur sense el seu consentiment, sense més explicació que un parell d'armes. De la mateixa manera, la Generalitat de Catalunya està esperant que retornin actes, documents, registres... i ho espera perquè són seus, perquè formen part de la seva història, però no de la història de Salamanca.

A l'espera de la tornada de la creu de terme

L'amistat personal de qui –fins fa poc– ha estat secretari general del Conseller Primer, Raimon Carrasco, amb la Nicole –la viuda d'Apel·les Fenosa– ha estat un factor clau en la represa de les gestions per al retorn de la creu d'Almatret.
La Nicole li havia parlat d'una campanya, iniciada l'any 1991 per la revista *S'Espardell*, per tal de recuperar la creu de terme que havia desaparegut durant la guerra civil. Es dolia, però, que hi haguessin implicat el seu marit, acusant-lo d'aquell robatori. Això es feia evident en els telegrames enviats a les institucions catalanes, on constava el següent redactat: "Almatret alçurat ignomínia creu. Stop. Fenosa escatxigat". Ella sabia prou bé la intervenció que hi havia tingut en aquest afer el seu marit: l'escultor Fenosa, per delegació de la Generalitat de Catalunya, "es va limitar a endur-se'n la creu per protegir-la de la devastació de la guerra", segons va escriure Carles Hac Mor (*Diari de Barcelona*, 1 d'agost de 1991). Sense la seva intervenció, ves a saber què hauria passat amb la creu gòtica d'Almatret.

Després de la guerra, la creu fou recollida pel Servicio de Regiones Devastadas i va anar a parar –segons sembla– al monestir de Sant Cugat del Vallès, sense que el poble d'Almatret sabés res d'aquest destí.
La casualitat féu que algú –segurament de visita a la Ciutat Comtal– descobrís la "creu del seu poble" en un indret recollit, prop del Portal de l'Àngel. A partir de llavors s'inicià la campanya per a la seva devolució als seus legítims propietaris, els habitants d'Almatret. L'1 d'agost de 1991 en Carles Hac Mor publicava un article al *Diari de Barcelona*, "Que Barcelona torni la creu d'Almatret", fent-se ressò de l'esmentada campanya de la revista *S'Espardell*, i insistia en la necessitat de la devolució en un nou article, segurament al diari *Segre* (es conserva el text, però no hi consta la referència). Aquest mateix diari, en data 4 d'abril de 2001, deia en grans titulars: "Almatret demana a Barcelona que li tornin la creu de terme". I com a subtítol insistia: "Els veïns asseguren que és la que hi ha en una església barcelonina".
Efectivament, la "seva" creu –segurament perquè ningú no l'havia reclamada– s'havia instal·lat a la placeta Ramon Amadeu, que hi ha davant la parròquia de Santa Anna, de Barcelona, i allí va romandre fins que el 12 de juny de 2000 un acte de vandalisme va malmetre l'esmentada creu fent-la a trossos, els quals foren recollits i guardats en una dependència parroquial.
L'alcalde, fent-se ressò del sentiment popular, inicià els contactes de recuperació, amb cartes a l'esmentada parròquia i a l'arquebisbat barceloní, així com a l'ajuntament de Barcelona, com a responsable del Patrimoni arquitectònic de la ciutat. Sembla que no s'arribà a cap acord de trasllat.

El senyor Carrasco, a l'inici d'aquesta legislatura, va responsabilitzar-me de fer noves gestions per a la recuperació de la creu. Els meus contactes amb mossèn Joan Aran, rector de Santa Anna, i amb mossèn Josep Maria Martí Bonet, responsable del patrimoni de l'arquebisbat, han trobat una resposta positiva: han comprès la necessitat d'escoltar les reivindicacions del poble d'Almatret i han accedit a facilitar la restauració de la creu per tal de poder ser retornada al seu antic indret, totalment recuperada. Bé, és veritat, que han sol·licitat de la Generalitat una còpia, que presidirà de nou aquell indret acollidor davant de la parròquia. Del resultat d'aquestes gestions, en vaig donar notícia a les pàgines dels diaris *Segre* i *La Mañana* els dies 10 i 12 d'abril d'aquest any.
Les restes de la creu foren traslladades, doncs, a un taller de Villalba dels Arcs, on experts restauradors han retornat a l'escultura el seu esplendor original. Avui, només està a l'espera que el poble d'Almatret refaci l'espai on ha de ser col·locada de nou. De totes les despeses, se n'ha fet càrrec el departament del Conseller primer.
En una recent visita a Almatret, el seu alcalde, es va comprometre a preparar el terreny per al seu retorn, ja que calia trobar els indrets oportuns als canvis introduïts durant aquests anys, cosa que està duent a terme.
"El dia que torni al seu indret serà festa grossa", deia Carles Hac Mor en el seu article. N'estic segur que ho serà per a tots els fills d'Almatret i per a tots aquells que ens hem esforçat a facilitar-ne la seva devolució. I la Nicole sabrà que va valer la pena que el seu marit, l'Apel·les Fenosa, se l'hagués endut per tal de poder-la salvar de la devastació anarquista.
Desitgem que l'espera no sigui gaire llarga. Tot està a punt per a ser entronitzada de bell nou a la plaça de l'Església. Les festes de setembre podrien ser una bona ocasió.

Josep Poca i Gaya
Assessor del Conseller Primer de la Generalitat de Catalunya

L'Ajuntament informa:

Obres de remodelació de la Rotonda – La Diputació de Lleida ha adjudicat l'obra a l'empresa "De Torres". Segons ens informen, el seu inici tindrà lloc el mes de juliol.
Carrers del poble – S'ha adjudicat a l'empresa "Grues" la reparació i millora de diferents carrers. Aquesta obra estava inclosa en els pressupostos 2005 (import 24.500 €).
Camí del riu – S'ha adjudicat a l'empresa "Cisteró" la reparació i millora d'un tram de 6 Km, per un import de 17.400 €. Paral·lelament s'ha demanat un ajut pel mateix import, a la Delegació Territorial de Lleida.
Camí "Empedrola" – S'ha arribat a un acord amb "Regsa" per la reparació del camí. Està previst fer-ho en el decurs del mes de juliol.
Carretera Maials – Almatret – S'ha demanat a la Diputació de Lleida la neteja dels marges de la carretera.
Llar del poble – S'ha demanat subvenció a l'Institut d'Estudis Ilerdencs, per la rehabilitació dels paraments i adquisició de mobiliari (taules i cadires).
Departament de treball – Ha estat adjudicada la subvenció per ocupar els llocs de treball de dos socorristes a les Piscines Municipals.
Tractament de l'aigua de les piscines – Conveni amb l'empresa "Apiclor" per la instal·lació d'una centraleta automàtica de control de l'aigua de les piscines, sense cap cost i condicionat a la provisió dels productes.
Consultori mèdic – Les obres corresponents han sortit a licitació pública. El termini de presentació d'ofertes acaba el 27 de juny i l'obertura de pliques es farà el dia 4 de juliol. Està previst que durant el temps de les obres, el consultori es traslladi a la planta baixa de l'Ajuntament.

→

Illa flotant – El Departament de Medi Natural ha aprovat la construcció d'una illa flotant al riu. Hem demanat de nou aquest any el projecte, segons la mateixa memòria ja presentada fa dos anys; recordem que en els seu temps també es va aprovar i que no es va realitzar degut a que el temps per l'execució era només de "15 dies". Aquesta vegada en donen "60".
Centre Interpretació d'Energia d'Almatret – Mitjançant la UDL, s'ha demanat ajut al Departament d'Indústria per fer l'estudi del funcionament del Centre. Aquest pas és conseqüència de l'estudi bàsic que ja va fer la UDL i que va estar presentat a l'Ajuntament, Medi Ambient i el Departament d'Indústria (veure nº 22 de La Garbinada).
Parcs eòlics – S'ha formalitzat la Comissió de Seguiment dels parcs eòlics de Terra Alta, Almatret i La Granadella amb l'objectiu de fer el seguiment de les diferents fases de construcció, segons calendari ja establert. La Comissió es reunirà mensualment i està integrada per representants de Departament d'Indústria, Medi Ambient, Ajuntaments de La Fatarella, La Granadella i Almatret, així com de les empreses promotores dels parcs, línies i subestació.
Creu del Terme – S'ha demanat als serveis tècnics del Consell Comarcal del Segrià, un estudi per la remodelació de la Plaça Major i la ubicació adient de la Creu. Possiblement la remodelació de la Plaça es faci per fases, donat que segons ens informen, la Creu arribarà i s'ha de situar en breu temps. La intenció del Consistori és col·locar-la en el seu possible lloc definitiu, contemplant les remodelacions posteriors de la Plaça, per les què es demanaran subvencions.
Varis – Com els anys anteriors, ha començat la campanya contra les mosques. Es prega la màxima col·laboració.
- La Creu Roja ens comunica que el dia 1 d'agost, es farà la campanya de recollida de sang a Almatret.

FEM SALUT ...

"Posar anys a la vida és important, però encara ho és més posar vida als anys"
Aquesta afirmació que ben segur és un desig de molta gent, implica que puguem fer-nos grans de manera saludable, amb bona capacitat d'autonomia i amb ganes de seguir fent coses.
Els experts donen un seguit de consells per tal de fer-ho possible. Els exposem de manera molt resumida:

- Prevenir és millor que curar. Seguim els consells del servei sanitari.
- No deixar avançar les malalties cròniques sense fer-los-hi cas; encara que no donin símptomes, temps després poden tenir conseqüències greus. Exemples en són la diabetis, la hipertensió, el colesterol, etc. Avui en dia es disposa de mitjans suficients per equilibrar-les. És convenient fer revisions periòdiques per detectar-les i seguir els consells dels professionals.
- Evitar el risc d'accidents. Cal ser caut i mesurar les nostres possibilitats reals a l'hora de treballar o de fer altres activitats. Eliminar el risc de l'entorn, com per exemple les catifes, el mobles amb cantonades que surten molt, els brasers o les estufes mal protegides, els llocs amb poca llum, etc.
- Menjar just per viure, no viure per menjar (evitar el sobrepès). Això no vol pas dir que no es pugui tenir plaer menjant. Si no hi ha cap indicació del metge que ens digui el contrari, s'ha de menjar de tot i en les justes proporcions.
- Beure un mínim de 1.5 litres d'aigua al dia. No abusar de l'alcohol ni de les begudes ensucrades o excitants.
- No automedicar-se. Seguir la medicació prescrita segons les pautes indicades. Deixar-se aconsellar pels que tenen els coneixements adients.
- Mantenir l'activitat tant física com mental. Evitar el sedentarisme. És bo caminar cada dia, sense cansar-se i participar de la vida en el nostre entorn (família, amics, veïns, etc.) i entitats.

Modificacions del cànon de l'aigua

El cànon és una part de la factura de l'aigua que es paga per sufragar una part de les despeses de les depuradores, potabilitzadores, la xarxa de transport de l'aigua ... i, en definitiva, per la millora de la qualitat de l'aigua i la preservació del medi ambient.
El cànon té un fort component ecològic, i és per això que grava l'ús real o potencial de l'aigua i la contaminació que, una vegada utilitzada, es pugui produir.
Enguany, aquest cànon, s'ha modificat amb l'objectiu de promoure un consum més sostenible i responsable de l'aigua industrial i domèstica; per fomentar l'ús més eficient d'aquest recurs i un repartiment més equitatiu dels seus costos.
En l'àmbit domèstic es premia el consum eficient amb un preu baix, mentre que l'excés de consum té un cost més elevat.
Els principals canvis aplicats en el cànon aplicable als usos domèstics són, per una banda, la introducció d'un tercer tram de gravamen (a partir de l'1 de gener de 2005), i per l'altra, l'adequació de la base imposable a la dotació bàsica per habitatge (a partir de l'1 d'abril de 2005).
Per calcular l'import que s'ha de pagar en concepte de cànon es considera que a cada habitatge hi viuen 3 persones (l'estadística de Catalunya indica que a cada llar conviuen 2,7 persones) i es fa mitjançant uns trams que són: (m3 trimestrals, ja que al nostre municipi es paga trimestralment).
El primer tram va de 0 a 30 m3; és a dir aquelles cases que no superin els 30m3 al trimestre pagaran l'aigua a un "preu baix".
El segon tram va dels 30 a 54m3; totes les llars que passin d'un consum de 30m3 pagaran els primers 30m3 a un "preu baix" i la resta una mica més cars.
El tercer tram comença als 54m3; totes les cases que sobrepassin els 54m3, pagaran els metres que sobrepassin a un preu car. (els primers 30m3 a preu baix, dels 30 als 54m3 a un preu més elevat i la resta a un preu car).
Ara bé, les famílies o unitats de convivència de més de tres persones que ho sol·licitin a la seva entitat subministradora (Ajuntament o Agència Catalana de l'Aigua), sempre i quan compleixin uns requisits, obtindran 3m3 addicionals al mes al preu del primer tram (9m3 al trimestre per número de persones superior a 3 que formin el nucli familiar), i els metres dels trams s'aniran corrent.
Aquest és un dels mètodes per aconseguir els objectius marcats, però heu de pensar que Catalunya no té excedents d'aigua i per això no podem malmetre-la, encara que nosaltres pensem que a Almatret no ens en faltarà mai aigua, pobles no gaire llunyans al nostre tenen greus problemes per abastir-se'n.

Montserrat Duaigües

Esports: Un any més i per dotzè estiu consecutiu, el cap de setmana del 30 i 31 de juliol es celebraran les 24 hores de futbol sala d'Almatret, amb participació, com sempre, d'equips tant de Tarragona com de Lleida i amb un gran nivell de futbol. Aquestes 24 hores s'esperen amb ganes, tant pels aficionats com pels jugadors, ja que l'any passat van fer un gran torneig arribant a la final, tot i que no la van poder guanyar.
L'equip del futbol sala Almatret a més a més també té una motivació més, ja que aquesta any ha aconseguit salvar la categoria, no sense suor ni patiment.
Així doncs, si la federació els hi permet, l'Almatret seguirà un any més a la divisió d'honor, categoria en la què també milita el Llardecans. Això vol dir que aquesta temporada tornarà a haver-hi derbi.
Per una altra banda, cal dir, que aquest estiu que acabem d'encetar, com ja és tradicional, també està previst un campionat de tennis local durant el mesos de juliol i agost.

La recuperació d'un tresor.

Almatret està d'enhorabona, si no passa un daltabaix el nostre poble aviat recuperarà el seu símbol més valuós, la Creu de Terme.
Fins fa aproximadament un centenar d'anys aquesta Creu va presidir el que antigament devia ser l'entrada del nostre poble.
En el moment del seu aixecament, molt probablement tan sols hi vivien unes poques famílies, i les seves llars s'aixecaven al voltant de l'actual plaça Mossèn Çinto Verdaguer (La Placeta) i de Casa la Torre.
Durant molts anys, han estat moltes les vegades que s'ha començat amb il·lusió la feina per recuperar el que és nostre, però be per cansament, o pel fet que es considerava molt difícil de recuperar-la, es desfallia en la lluita.
Fa aproximadament uns sis anys, es van tornar a engegar una vegada mes els mecanismes de recerca, ja gairebé oblidats. La perseverança de la gent que poc a poc han anat fent la feina d'investigació, recerca, documentació, i perquè no dir-ho tocar els fils que calguessin, avui tenen el seu fruit.
Avui, la Creu de Terme, gairebé esta llesta per emprendre el camí cap a casa seva.
Almatret té uns quants símbols històrics prou representatius, entre ells el Pou de la Vila, L'Ermita de Sant Joan (excel·lentment restaurada fa uns anys), L'Església de Sant Miquel, la Presó, i fins la dècada dels setanta La Bassa de Baix,(que, qui sap si tal com s'ha fet amb l'Ermita també es pot recuperar algun dia), però cap d'ells té la importància tant històrica, com artística de la nostra Creu.(Una de les característiques més diferencials del monument és l'altura del seu peu, que amb Creu inclosa ronda entre els sis i set metres, fet que la col·loca entre una de les Creus de Terme més importants de la província) És per això, que si torna a casa ha de fer-ho per tornar al seu lloc originari la Plaça Major.
El retorn de la Creu però, posarà en un dilema el nostre Ajuntament, que cal fer amb el monument que s' hi va aixecar , com homenatge a la pujada de l'aigua, durant els anys setanta.
La solució més fàcil és senzillament no fer res, i col.locar la Creu.
Una solució alternativa , és la remodelació de la plaça.
La primera, és ben segur la més barata, però evidentment no és la correcta, posar junts en un mateix lloc públic dos monuments d'importància i estils completament diferents no pot entrar en el cap de ningú.
La segona, molt més cara, i més llarga d'executar comporta el canvi de visió que fins ara, (potser equivocadament) tenim dels nostres espais públics.
Fa temps que es parla de convertir la Plaça Major en un espai obert als vianants, on tothom pugui gaudir amb tranquil·litat d'un espai acollidor al mig del poble.
Aquesta solució, però, no la podem donar nosaltres sols. És per això que potser caldrà posar-nos en mans d'experts qualificats de debò amb el tema, ja que no en trauríem res de dir-hi tots la nostra sense tenir en compte tots els criteris que calen.
Cada vegada son més els petits pobles, que en l'afany de convertir-se en atractius pels visitants, i per millorar la qualitat de vida dels seus veïns, converteixen places i carrers en espais tancats als vehicles, respectant les necessitats dels veïns, així es creen llocs per gaudir tant la gent gran com els infants i els pares.
Tot això comporta un canvi en els hàbits, o mals hàbits que hem anat adquirint poc a poc durant anys, com es el fet de deixar el vehicle davant de la porta del veí, convertir la plaça en aparcament improvisat de vehicles, tan sols per anar al bar, o fins i tot per deixar-lo aparcat al mateix lloc durant molt temps etc.
Caldrà aplicar unes mínimes normes de conducció, i potser també fer canvis en els hàbits de circulació dintre del municipi, res però que els conductors no puguem assumir amb normalitat, tal i com ho fem en llocs similars en altres viles. Tot això però, s'haurà de fer amb l'ajut de professionals en l'urbanisme.
A Almatret, cada vegada són més els forans que hi venen buscant un lloc tranquil per passar uns dies o buscant una segona residència, i és a nosaltres que ens toca actuar perquè aquesta tendència vagi en augment, per això calen actuacions a llarg termini en el nostre municipi, si és que volem mantenir d'alguna manera el seu índex de població.
En el cas de que la proposta de remodelació de la plaça prengui peu, hem de ser conscients que no es una cosa d'avui per demà, però que si que és una direcció cap on anar. Els canvis a fer no seran de l'agrat de tothom, però s'han d'establir uns criteris.
No podem pas deixar que ens passi com a aquell senyor que s'enorgullia de posseir i ensenyar a casa seva un quadre del que tothom en deia meravelles, i que va decidir, en vista de l'èxit acompanyar amb un altre quadre, i un altre i més, al cap del temps es va adonar que ningú parlava del seu quadre, tan sols parlaven d'una paret plena de quadres.
I és que amb altres paraules, no és bo que hi hagi dos galls en el mateix galliner.

Jordi Santaulària

L'ENIGMA D'ESTIU

Una senyora anà a prendre un te a un bar, quan l'anava a beure es trobà una mosca dintre la beguda i demanà que l'hi canviessin.
Al portar-l'hi de nou es va adonar que encara era el mateix d'abans, Com se n'adonà?

SOLUCIO A L'ENIGMA DE PRIMAVERA

El tercer nen s'endugué la mona dintre del cistell

Equip GARBINADA

Coordinació:
Glòria Arbonés, Núria Pujol i Jordi Santaulària.

Redacció:
Glòria Arbonés, Miquel Camarassa, Alícia Pons, Núria Pujol, , Verònica Pujol, Mònica Rius, Jordi Santaulària.

Editorial:
Núria Pujol, Mònica Rius, Alícia Pons.

Muntatge:
Miquel Ballesté

Fotos:
Arxiu

Amb la col·laboració de l'Excl. Ajuntament d'Almatret:

Telèfon : 973 13 80 13
Fax : 973 13 80 67

E-mail : ajuntament@almatret.ddl.net